

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

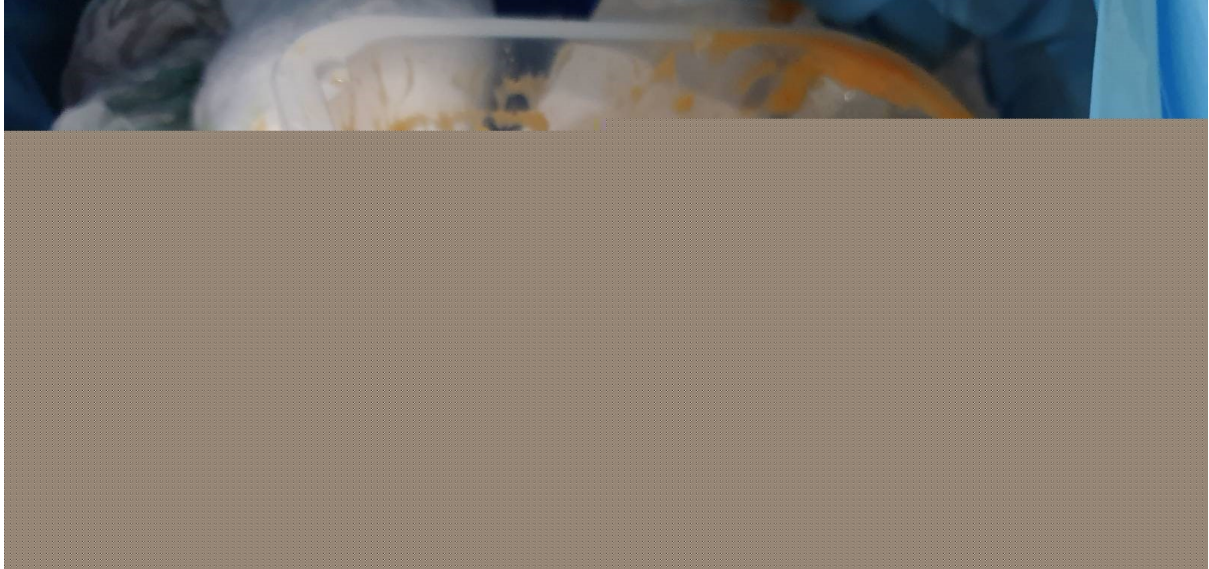
To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hiipakka, M. & Kukkasniemi, N. (2022) Pakkausten kiertotalous ei toteudu ilman kuluttajaa. TAMK-blogi, 18.11.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/pakkausten-kiertotalous-ei-toteudu-ilman-kuluttajaa/>

Pakkausten kiertotalous ei toteudu ilman kuluttajaa

18.11.2022 — Arja Hautala

Euroopan unioni on asettanut tavoitteeksi, että vuoteen 2030 mennessä kaikkien pakkausten tulisi olla kierrätettäviä tai uudelleen käytettäviä. RUOKO- ja PackAlliance-hankkeiden työpajassa pakkausarvoketjuun kuuluvien yritysten edustajat tunnistivat tekijöitä mitä nyt ja lähitulevaisuudessa pitäisi tapahtua, jotta kuluttajilta palautuisi kiertoon vähintään 80 % pakkauksista.

Tässä blogitekstissä tuomme esille yritysten edustajien näkemyksiä. Lisäksi haastamme pohtimaan, mikä saisi sinut palauttamaan pakkaukset kiertoon.

Kuluttajan sitouttamiseksi pakkausten kiertotalouteen tärkeimmiksi tekijöiksi nostettiin **esimerkin voima, raha ja helppous**. Tästä mainittakoon valtakunnalliset kampanjat ja sekä somevaikuttajat, koska saatat huomata asian tärkeyden, jos idolisi ilmoittaa mahtipontisesti sosiaalisessa mediassa lajittelun hyödyistä. Pakkausten palauttaminen tulisi olla kuluttajalle helppoa ja rahallinen kannustin koettiin merkittävimpänä sitouttajana, palautathan sinä pantilliset pullotkin kauppaan ja pidämme sitä jopa itsestäänselvyytenä.

Poliittiset ja lainsäädännölliset ohjaukset vaikuttavat

Työpajan tulosten perusteella poliittisessa ohjauksessa tulisi keskittyä kannustamaan kuluttajia mukaan kiertotalouden toimenpiteisiin ja lähteä lapsista ja nuorista vahvemmin liikkeelle. Toisin sanoen ilman meitä kuluttajia pakkaukset eivät kierrä, joten sinunkin toiminnallasi on suurempi merkitys kuin uskotkaan. Työpajassa alleviivattiinkin koko arvoketjun osallistamisen tärkeyttä.

Pakkausten kiertoa voitaisiin lisätä saavutettavien, selkokielisten ja standardoitujen pakkausmerkintöjen kautta. Oletko huomannut, että tilanne esimerkiksi take away -pakkausten osalta on yleisesti se, että niistä ei löydy lajitteluohjeita? Toteammekin, että

vaikka lajitteluun kannustava viestintä pakkauksissa lisääntyy koko ajan, standardimallien puute hämmentää ja turhauttaa niin kuluttajaa kuin yrityksiäkin.

Kaverikin lajittelee, ehkä sinäkin?

Sosiaalinen paine tunnistettiin pakkausten lajitteluun sitouttavana tekijänä. Sinut saattaa saada lajittelemaan huomauttamalla, että lajittelun myötä ”roskat” tarvitsee viedä harvemmin.

Huomautin kaverille että, jos lajittelee, tarvitsee viedä roskat harvemmin ... alkoi lajitella

Lajittelun ja siihen vaikuttamisen todettiin olevan keskittynyt kodeissa tapahtuvaan pakkausten lajitteluun. Suuri osa pakkausten käytöstä tapahtuu kuitenkin kodin ulkopuolella, mutta toisaalta unohdetaan mitä matkalla jossain tapahtuu. Ehkä sinäkin olet joskus turhautunut etsiessäsi roskakoria tai kierrätyspistettä.

Lajittelun taloudellinen hyöty ja helppous

Näkemyksemme mukaan yritykset eivät lähde sitouttamaan kuluttajaa pakkausten kiertotalouteen, jos ne eivät tunnista siinä liiketoiminnallisia hyötyjä. Työpajassa tuotiin esille keskusliikkeiden mahdollisuus sitouttaa kuluttajaa tarjoamalla palvelua, jossa verkkokauppatilausten yhteydessä käytetyt pakkaukset toimitettaisiin kuluttajan puolesta kiertoon. Se voisi mahdollisesti helpottaa sinunkin elämääsi:

Tuo tullessas ja vie mennessäs. Esimerkiksi jos et enää käy kaupassa, niin et sinä käy enää ekopisteellä. Kaupalle myyntivaltti, palvelu.

Kiertotalouden liiketoiminnan kehityksen kannalta etenkin palvelun tuottamiseen tähtäävät toimet nähtiin yrityksiä sitouttavina tekijöinä. Liiketoiminnan kehittämisen kannalta ajatuksia nousi esille verrattain vähän, joka sinänsä on harmi ja nostaa esiin kysymyksen: Olemmeko kuluttajan sitouttamisessa pakkausten kiertotalouteen kuluttajan arvojen sekä säästösten varassa?

Hankkeen nettisivut: <https://projects.tuni.fi/ruoko/> ja <https://www.packall.eu/>

Kirjoittajat: Lehtori Marita Hiipakka ja lehtori Nina Kukkasniemi, Rakennettu ympäristö ja biotalous, TAMK

Kuva: Nina Kukkasniemi